

Hyvä yhdyskuntatekniikan lautakunnan jäsen/varajäsen

Suunnitelma Keskusmetsän reitistöstä on valitettavasti yhä ylimitoitettu ja se tulisi palauttaa valmisteluun ennen julkista lausuntokierrosta. Esitetyssä suunnitelmassa ei ole huomioitu olennaisilta osiltaan yhdyskuntatekniikan lautakunnan 12.12.2026 antamaa evästystä jatkosuunnitteluun. Suunnitelman mukainen reitistö olisi kunnalle kallis toteuttaa, eikä näin massiivisia teitä pidä tehdä rakentamattomaan metsään. Suunnitelma sisältää vaikutuksiltaan mittavia, Keskusmetsää kaventavia ja metsäntuntua pienentäviä muutoksia. Kirkkonummen ympäristöyhdistys vaatii pienimuotoisempaa totetusta, jossa jo olemassa olevat polut säilyvät polkuina ja niille tehdään varovaisia kunnostuksia suositun Meikon tapaan. Tällaiseen metsään ei valaistus sovi. Tämä olisi kaikin puolin resurssien järkevää käyttöä. Metsäntuntua ja asukkaille tärkeitä pienipiirteisiä polkuja ja maisemaa ei saa pilata.

Taustaa

Kirkkonummen Keskusmetsä (n. 400 ha) on laaja, keskustasta Masalaan ulottuva yhtenäinen metsä ja osa pääkaupunkiseudun Viherkehää. Sen jo olemassa oleva, kävelijöiden muodostama polkuverkosto on tärkeä virkistytymispaikka niin lähiasukkaille kuin retkeilijöillekin.

Kirkkonummen Keskusmetsän yleissuunnitelma

Kirkkonummen ympäristöyhdistys (KYY) katsoo, että Keskusmetsän yleissuunnitelma on tarpeen ja tervetullut. Suunnitelman reitit ovat kuitenkin tällaisenaan edelleen ylimitoitettuja **ja siihen sisältyvät ”pääreitit” olisivat käytännössä teitä, jotka leveinä ja valaistuna aiheuttaisivat kohtuutonta haittaa luonnolle sekä tuhoaisivat Keskusmetsän metsämaisyyttä.** Se, mitä Metsähallitus toteaa suunnitellun tien järeydestä suojelualueen osalta koskee todellisuudessa koko Keskusmetsää:

“Finnträskin vanhojen metsien luonnonsuojelualueella ei ole vanhoja tielinjoja tai uria, joita voitaisiin käyttää esitettyjen reittien pohjana. Tästä syystä reittien toteuttaminen tulee todennäköisesti edellyttämään huomattavia rakennus- ja maanmuokkaustöitä. Metsähallitus katsoo, että erityisesti suunniteltu pääreitti on oheisrakenteineen jo sen verran suuri, ettei sitä ole mahdollista pitää luonnonsuojelulaissa määriteltynä ulkoilureittinä tai -polkuna, jonka toteuttaminen on LSL 50.1 § nojalla mahdollista. Sen sijaan pääreitti vastaa kooltaan ja toiminnaltaan (mm. valaistus, hulevesirakenteet) tietä, jonka toteuttaminen edellyttää poikkeamaa alueen rauhoitusmääräyksessä. Asetusmuutokset ja niiden valmistelu ovat Ympäristöministeriön vastuulla.”

Keskusmetsän **metsäntuntu, viehätys sekä virkistys- ja luontoarvot säilytetään parhaiten viitoitetuilla ja varovasti kunnostetuilla poluilla**, siis samanlaisilla kuin erittäin suosituilla Meikon Kotokierroksella ja Meikon ympäri kiertävällä reitillä (ks. kuva 1). Esitetyn raskaan rakentamisen sijaan tällainen ”pääreitti” voidaan toteuttaa suhteellisen nopealla aikataululla, maksaahan sen rakentaminen ja kunnossapito vain murto-osan esitetyn valaistun ”pääreitien” kustannuksista.

“Pääreitti” olisi suunnitelman mukaan tarkoitus toteuttaa **pinnoitettuna, esteettömänä ja valaistuna. Pääreitien pituus olisi yhteensä n. 8,5 km (pääreitti on jopa pidentynyt, kun siihen on lisätty myös poikittainen reitti).** On epätarkoituksenmukaista ja huomattavan kallista rakentaa tiehen verrattava, massiivinen ulkoiluväylä virkistyskäyttöön. Suunnitelman pääreitti vaatisi niin suuria

rakenteita, että ne tuhoaisivat paikoin alueen metsämäisyyden. Leveä tie pääreitteinä erottaisi kulkijaa metsästä ja todennäköisesti heikentäisi lähimetsän tarjoamia terveyshyötyjä.

Reittiä perustellaan suunnitelmassa: *“Pääreitti helpottaa ja sujuvoittaa pyörällä ja jalkaisin tapahtuvaa asiointiliikennettä niin Kirkkonummen keskustan kuin Masalan suuntaan.”* Tämä on kelvoton peruste; jo nyt Vanhaa Rantatietä pitkin kulkevat hyvät ja viihtyisät pyörätiet. Suunnitelmassa todetaan: *“Keskusmetsän ulkoilupainotteisen alueen suunnittelun lähtökohdaksi otettiin hienovarainen alueen kehittäminen eikä suunnittelu koskenut esimerkiksi hiihtolatuja.”* Tämä ei pidä paikkaansa. **Kyseessä ei ole ole hienovarainen suunnitelma, vaan se sisältää vaikutuksiltaan mittavia ja metsää pienentäviä muutoksia Keskusmetsään. Näin massiivista tietä ei tule tehdä rakentamattomaan metsään.**

Nyt käsittelyssä olevaa yleissuunnitelmaa ei tule käyttää sellaisenaan lähtötietona kuulemisiin eikä alueen reittien ja muun toiminnan suunnittelemisessa. Se tulee palauttaa valmisteluun ennen julkista lausuntokierrosta.

On hämmästyttävää, kuinka paljon **nykyinen valmisteluaineisto poikkeaa yhdyskuntalautakunnan evästeistä:**

Yhdyskuntatekniikan lautakunta pöytäkirja 12.12.2024/Pykälä 123:

<https://kirkkonummi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=20241919-3>

“Yhdyskuntatekniikan lautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun ja evästää jatkovalmistelua seuraavasti:

1. Keskusmetsän yleissuunnitelman pääreitin mahdollisen valaistuksen valosaaste on minimoitava, koska ylimitoitettu tai liian tehokas valaistus häiritsee sekä metsässä asuvia eläimiä että myös lähiasutusta.

--

6. Keskusmetsän yleissuunnitelman pääreittiä ei toteuteta liian leveänä (+ mahdollisine hulevesiratkaisuineen), vaan metsäntuntua ja luontoarvoja vaalitaan toteuttamalla pääreitti kapeampana ja luonnonmukaisempana, esimerkiksi Espoon Pirttimäki -tyylisenä.

7. Pääväylä rakennetaan noin kaksi metriä leveänä hiekkapohjaisena kulkuväylänä Keskustasta Masalaan. Siitä rakennetaan yhteydet matkanvarrella oleville asuinalueille myös noin kaksi metriä leveinä ja hiekkapohjaisina väylinä. Väylien suunnittelussa otetaan huomioon maaston muodot ja mahdollistetaan myös pyörällisillä apuvälineillä liikkuvien kuntalaisten liikkuminen luonnossa elämän alusta loppuun asti.

--

9. Reittisuunnitelman pohjana käytettävä esim. Meikon kierroksen ratkaisuja leveydeltään, materiaaleiltaan ja hoitotavoiltaan.

10. Jatkovalmistelussa osallistuttava alueen asukkaita ja asukasyhdistykset.

11. Tärkein asia on, että alue säilyy metsänä, kevyempi reitistö riittänee. Esteeteetön 5.5m leveä reitti keskustasta Masalaan lienee melko arvokas, kannattaa tutkia tarkemmin esteettömyyden vaatimusta. Valaistus jos sitä tarvitaan tulee toteuttaa "älykkäänä" jottei valaista turhaan. Pääsyä reitille tulee tutkia keskusmetsään myös pohjoisesta Sepänkyläntieltä.

12. Yleissuunnitelmasta järjestetään seuraavassa vaiheessa kuntalaistilaisuus ”

Vuoden 2026 valmisteluaineistossa on muutettu yhdyskuntatekniikan lautakunnan evästyksiä hatarin perustein:

“Kuntakehityksen toimialalla on linjattu, että Finnträskin vanhojen metsien luonnonsuojelualueella pääreitit leveys sisältäen tarvittavat hulevesirakenteet on enintään 3,5 metriä. Toimialan linjaus poikkeaa yhdyskuntatekniikan lautakunnan evästyksestä, jossa pääväylien leveydeksi esitettiin hiekkapohjaista kahden metrin levyitä yhteyttä. Toimialalla on kuitenkin katsottu, että esimerkiksi oppilaat käyttävät koulumatkoillaan pääväyliä. Edellisen lisäksi pääväylien reitit kytkeytyvät asemakaavoitettaviin alueisiin, joiden alueella kävelyn ja pyöräilyn yhteydet ovat vähintään kolme metriä leveät. Olisi perin outoa, ettei jatkuvilla reiteillä sallittaisi pyöräilyä.

Tämä ei ole mikään peruste. Kuten totesimme, Vanhaa rantatietä pitkin kulkee hyvä, valaistu ja talvihuollettu pyörätie. Finnträskin vanhojen metsien luonnonsuojelualueen läpi tietä ei voi rakentaa ilman valtioneuvoston poikkeuslupaa, tämä vaatisi “painavia yhteiskunnallisia perusteita”. Kunnostettu polku ja ohjaus reitille on sen sijaan sallittua tehdä.

“Toimialan näkemyksen mukaan on perusteltua toteuttaa pääreitit noin kolme metriä leveinä, jotta ne liittyisivät luontevasti asemakaavojen kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin. Lähtökohtaisesti Keskusmetsän alueen yhteydet toteutetaan kunnan pääsääntöisesti toimesta hiekka- tai kivituhkapohjaisina, joskin asemakaavoitettavilla alueilla ne toteutettaneen ensisijaisesti huolettavuuden takia asfalttipintaisina.”

Tämä poikkeaa merkittävästi ja perusteettomasti siitä, mitä reitin leveydestä ja pintamateriaalista on 2024 evästetty. Nykyisessä suunnitelmassa tämä ei toteudu. Yleissuunnitelmassa ei myöskään voida ennakoita asemakaavaa, jota ei ole hyväksytty. **Mitään metsässä olevia virkistysreittejä ei ole tarkoituksenmukaista asfaltoida.**

Keskusmetsän länsipäässä pääreitti aiheuttaisi kohtuutonta haittaa nykyisille asukkaille, sillä valaistu reitti kulkisi asutuksen välittömässä läheisyydestä. KYY:n tavoittamat lähialueen asukkaat eivät toivo valaistusta metsään tai esimerkiksi todennäköisesti luvatonta mopoilla ajelua lähimetsään ja rauhalliselle alueelle. Hieman etäämmällä asutuksesta ja suunnitellun “pääreitit” myötäisesti kulkee jo valmiiksi metsätie (ks. karttakuva 2 ja kuva 3), jota voisi hyödyntää esteettömän reitin rakentamisessa. Tämä olisi kaikin puolin resurssien järkevää käyttöä, eikä metsäntuntua ja asukkaille tärkeitä pienipiirteisiä polkuja ja maisemaa tarvitsisi pilata (ks. kuva 4). Suunnitelmassa todetaan: *“Metsäteillä saattaa liikkua isoakin metsäkoneita tai rekkoja.”* Tämä on kuitenkin hyvin satunnaista ja metsäteitä käytetään virkistyskäyttöön jo nyt. Suunnitelmassa mainitut varoituskyltit riittävät kyllä.

Metsähallitus toteaa pääreitit olevan ylivoimaisesti ja poikkeavan muista vastaavista Uudenmaan alueella olevista reiteistä:

“Yleissuunnitelma-aineiston mukaan suunniteltu pääreitti poikkeaa kooltaan ja toteutustavaltaan reiteistä, joita Uudenmaan kansallispuistoihin tai luonnonsuojelualueille on pääosin toteutettu. Suojelualueille toteutetut ulkoilureitit ovat yleensä pieniä ja vastaavat ensisijaisesti luontopolkuja. Suosituimmille kohteille toteutetut, osin esteettömät reitit voivat olla tätä suurempia mutta niissäkin kulkuleveys on enintään 1–2 metriä. Tätä leveämmät reitit ovat yleensä vanhoja teitä,

joita ei ole erikseen rakennettu virkistyskäytön mahdollistamiseksi. Suojelualueille sijoittuvia reittejä ei myöskään lähtökohtaisesti valaista, koska reittien vaikutus ympäröivään luontoon halutaan pitää mahdollisimman vähäisenä.”

Keskusmetsän tulevaisuuden suunnittelua tulee jatkaa

- alueen käyttäjien ja maanomistajien kanssa vuorovaikutuksessa
- tavoitteena polkureitistö, joka vastaa kooltaan ja toiminnaltaan suosittua Meikonkierrosta
- heikentämättä alueen luontoarvoja ja mahdollisuutta luontokokemukseen
- laadukkaalla suunnitelmalla, joka huomioi jo aiemmin todetut asiat.

Kirkkonummella 23.9.2026

Kirkkonummen ympäristöyhdistys

Laura Räsänen pj

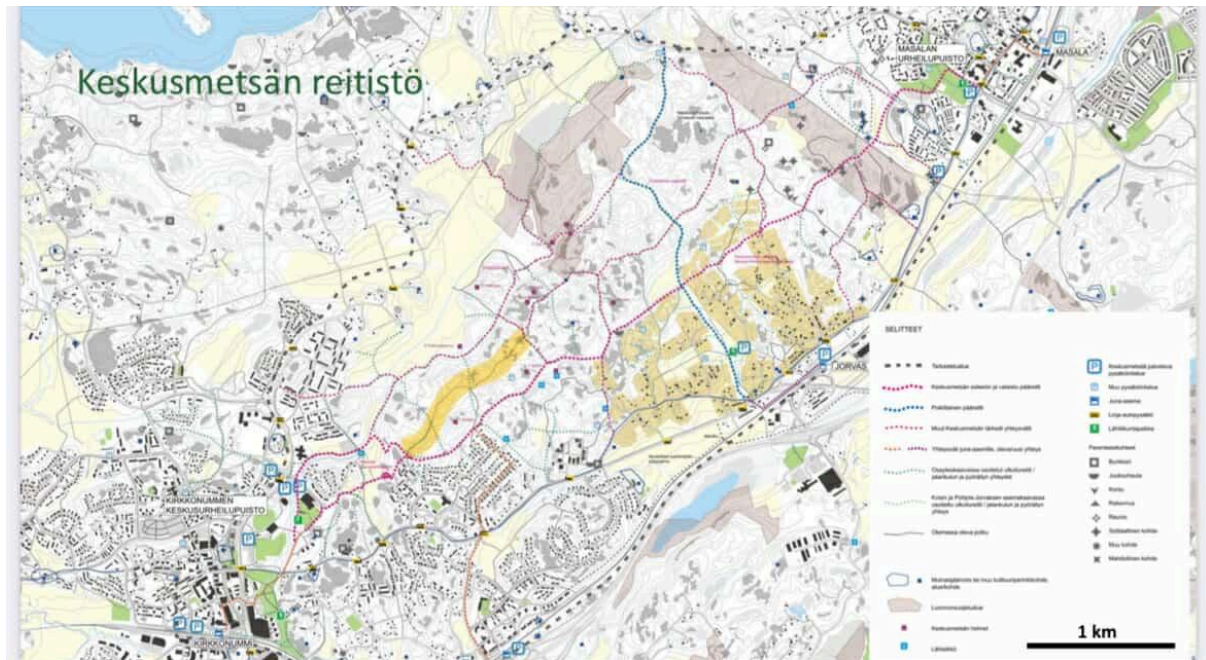
Lisätiedot:

- Sofia Koistinen, etenkin Keskusmetsän länsiosa sofia.koistinen@gmail.com, 0400488153
- Laura Räsänen, Keskusmetsän itäosa laura.rasanen@sll.fi, 050 4389795

Liitteet: Kuvat 1–4

Kuva 1. Meikon ympäri kiertävä polku. Tämän tyylinen reittien rakentaminen sopii myös Keskusmetsään. Kuva: Laura Räsänen.

Kuva 2. Olemassa oleva metsätie on merkitty keltaisella. Metsätie kulkee suunnitellun “pääreitit” myötäisesti sen pohjoispuolella.

Kuva 3. Olemassa oleva metsätie Keskusmetsän länsipäässä toimisi hyvin pohjana esteettömälle reitille, eikä uutta massiivista tietä tarvitsisi rakentaa asutuksen lähelle. Tätä reittiä ei hyödynnetä suunnitelmassa lainkaan. Kuva: Sofia Koistisen kotiarkisto.

Kuva 4. Olemassa oleva helppokulkuinen polku Jolkbyssä asutuksen välittömässä läheisyydessä. Tätä polkua ei tule hävittää massiivisella rakentamisella ja valaistuksella. Kuva: Sofia Koistinen.